

DU LỊCH SINH THÁI Ở PHÚ VANG - TIỀM NĂNG CÒN BỎ NGỖ

Đoàn Thị Mỹ Huệ

Phòng Đào tạo

Du lịch sinh thái là một loại hình du lịch không đòi hỏi sự đầu tư lớn về cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại. Bởi lẽ, du khách tìm đến loại hình du lịch này với mục đích là tìm kiếm sự trải nghiệm, kinh nghiệm du lịch. Chính vì vậy, sự tiện nghi về cơ sở vật chất không còn được đánh giá quan trọng như các loại hình du lịch khác. Vấn đề này sẽ tạo thuận lợi cho Phú Vang tập trung phát triển loại hình du lịch sinh thái khi nguồn lực đầu tư còn hạn chế.

Ngày nay, du lịch sinh thái đã và đang trở thành một trong những loại hình du lịch thu hút hàng triệu người đến với những vùng đất mới để tìm hiểu, khám phá và hòa nhập vào thiên nhiên mỗi năm. Du lịch sinh thái phát triển đã góp phần không nhỏ trong việc bảo tồn đa dạng sinh học, khai thác và sử dụng hợp lý tài nguyên thiên nhiên, khôi phục và phát triển các ngành nghề thủ công truyền thống. Đồng thời góp phần tạo công ăn việc làm, nâng cao thu nhập cho người dân, góp phần thực hiện chuyển dịch cơ cấu kinh tế và cải thiện tình hình phát triển kinh tế xã hội ở địa phương.

Nói đến Phú Vang là nói đến một huyện đồng bằng ven biển và đầm phá của tỉnh Thừa Thiên Huế với vị trí địa lý: phía Bắc giáp thị xã Hương Trà, phía Tây giáp thị xã Hương Thủy và thành phố Huế, phía Nam giáp huyện Phú Lộc và phía Đông giáp biển Đông. Phú Vang có bờ biển dài trên 35 km và nhiều đầm phá như đầm Sam, đầm Chuồn, đầm Thanh Lam, đầm Hà Trung, đầm Thủy Tú nằm trong hệ thống đầm phá Tam Giang – Cầu Hai. Bên cạnh hệ thống đầm phá

rộng lớn, Phú Vang còn có nhiều điểm thu hút khách du lịch như: biển Thuận An (nằm cách thành phố Huế 15 km về phía Đông), khu du lịch suối khoáng nóng Mỹ An (thuộc xã Phú Dương), Di tích nhà lưu niệm Bác Hồ (nơi Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng sống từ năm 1898 đến năm 1900), Đình làng Dương Nỗ - một đại diện tiêu biểu cho văn hóa làng xã Việt Nam trên đất cố đô, Tháp Chăm Pa (thuộc xã Phú Diên) với kiến trúc nghệ thuật độc đáo; hệ thống lễ hội và làng nghề truyền thống như: làng trồng hoa giấy Thanh Tiên, tranh làng Sinh, vật võ làng Sinh (thuộc xã Phú Mậu), lễ hội Cầu Ngư ở thị trấn Thuận An... Với những thuận lợi về vị trí địa lý, cảnh quan thiên nhiên do tạo hóa ban tặng, những di tích văn hóa, lịch sử và làng nghề truyền thống, Phú Vang có nhiều tiềm năng để phát triển ngành du lịch nói chung, loại hình du lịch sinh thái nói riêng thành một trong những mũi nhọn cho sự phát triển kinh tế xã hội, tạo đà cho sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng hiện đại.

Du lịch sinh thái?

Trước hết, “Du lịch chính là các hoạt động có liên quan đến chuyến đi của con

Phá Tam Giang (Nguồn: Internet)

người ngoài nơi cư trú thường xuyên của mình nhằm đáp ứng nhu cầu tham quan, tìm hiểu, giải trí, nghỉ dưỡng trong một khoảng thời gian nhất định. Trong đó tài nguyên du lịch chính là cảnh quan thiên nhiên, yếu tố tự nhiên, di tích lịch sử - văn hóa, công trình lao động sáng tạo của con người và các giá trị nhân văn khác có thể được sử dụng nhằm đáp ứng nhu cầu du lịch, là yếu tố cơ bản để hình thành các khu du lịch, điểm du lịch, tuyến du lịch, đô thị du lịch.” (Theo Luật Du lịch Việt Nam năm 2005). Trong đó, dựa trên những tiêu chí khác nhau mà du lịch được phân thành nhiều loại hình khác nhau. Cụ thể, nếu căn cứ vào mục đích chuyến đi thì du lịch bao gồm các loại hình như: Du lịch chữa bệnh, du lịch nghỉ ngơi giải trí, du lịch thể thao, du lịch văn hóa, du lịch công vụ, du lịch tôn giáo, du lịch sinh thái... Trong đó, “Du lịch sinh thái là hình thức du lịch dựa vào thiên nhiên, gắn với bản sắc văn hóa địa phương với sự tham gia của cộng đồng nhằm phát triển bền vững” (Theo Luật Du lịch Việt Nam năm 2005). Như vậy, khác với các loại hình du lịch khác, tài nguyên du lịch sinh thái chính là các thành phần và toàn thể cảnh quan và nhân sinh có thể dùng để tạo ra sản phẩm du lịch, thỏa mãn các nhu cầu của con người.

Vấn đề đặt ra là Phú Vang có tiềm năng phát triển du lịch sinh thái không?

Ở đây, có thể khẳng định rằng Phú Vang là một trong những địa bàn có sự hấp dẫn về tự nhiên với hệ thống đầm phá Tam Giang – Cầu Hai rộng lớn, mang nét đẹp nguyên sơ, chưa bị tác động lớn của con người. Bên cạnh đó, các yếu tố thuộc về văn hóa bản địa như con người, lễ hội, làng nghề truyền thống, ẩm thực,... khá phong phú, đa dạng và vẫn còn giữ nguyên nét truyền thống.

Du lịch sinh thái cũng là loại hình du lịch gắn với bảo tồn, phát huy giá trị các cảnh quan thiên nhiên và văn hóa bản địa, gắn liền việc du lịch với bảo vệ môi trường. Đặc điểm này của du lịch sinh thái hoàn toàn phù hợp với quan điểm phát triển kinh tế - xã hội của huyện Phú Vang. Điều này thể hiện rõ trong Kế hoạch nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội huyện Phú Vang từ năm 2016 đến năm 2020 khi khẳng định quan điểm phát triển của địa phương là: Phát triển trên cơ sở phát huy nguồn lực nội tại, khai thác tốt hơn các tiềm năng thế mạnh về vị trí địa lý, tài nguyên biển, đầm phá; đẩy mạnh phát triển toàn diện kinh tế - xã hội theo hướng nâng cao chất lượng tăng trưởng gắn với phát triển bền vững; Kết hợp hài hòa giữa phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ môi trường sinh thái, đảm bảo phát triển bền vững; bảo tồn các di tích văn hoá - lịch sử và phát huy các truyền thống văn hóa dân tộc tốt đẹp. Đồng thời, tập trung chuyển dịch mạnh cơ cấu kinh tế theo hướng dịch vụ - công nghiệp, xây dựng - nông nghiệp. Đẩy mạnh phát triển thương mại, dịch vụ, du lịch với tốc độ tăng trưởng cao và bền vững; Đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu lao động theo hướng tăng lao động phi

nông nghiệp. Phát triển kinh tế kết hợp chặt chẽ với giải quyết các vấn đề xã hội; không ngừng nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân.

Như vậy, có thể khẳng định: Về cơ bản, Phú Vang có đầy đủ tiềm năng để khai thác du lịch sinh thái một cách thuận lợi khi có lợi thế so sánh về cảnh quan thiên nhiên, bản sắc văn hóa truyền thống còn nguyên vẹn, sự đồng thuận, khát khao làm giàu của người dân và định hướng phát triển của chính quyền địa phương. Tuy nhiên, thực tế hiện nay du lịch sinh thái huyện Phú Vang vẫn chưa được quan tâm đúng mức và chưa trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của địa phương. Bởi lẽ, với nguồn tài nguyên đầm phá rộng lớn người dân ở đây chủ yếu vẫn chỉ khai thác để phát triển ngành nông nghiệp hay ngư nghiệp với việc đánh bắt, nuôi trồng và khai thác thủy hải sản. Trên địa bàn xã Phú An, đã có sự xuất hiện manh nha của loại hình du lịch sinh thái khám phá đầm Chuồn nhưng vẫn còn mang tính tự phát. Việc phát triển dịch vụ du lịch sinh thái còn chưa gắn với bảo vệ môi trường nên đã gây những lúng túng nhất định cho cộng đồng và chính quyền địa phương. Bên cạnh đó, các loại hình du lịch chủ yếu ở Phú Vang vẫn là việc khai thác dịch vụ đơn giản trên bãi biển Thuận An, tham quan làng hoa giấy Thanh Tiên (thuộc xã Phú Mậu),... mà không gắn với chuỗi sản phẩm du lịch, trong đó du lịch sinh thái khám phá thiên nhiên là nòng cốt. Chính vì vậy, phát triển du lịch sinh thái sẽ góp phần đa dạng hóa sản phẩm du lịch trên địa bàn huyện Phú Vang.

Địa chỉ du lịch sinh thái ở Phú Vang

Một số địa chỉ có tiềm năng du lịch tiêu biểu trên địa bàn huyện Phú Vang có thể được kể đến như: Hệ đầm phá Tam Giang – Cầu Hai, biển Thuận An, khu du lịch suối khoáng nóng Mỹ An, tháp Champa, làng

hoa giấy Thanh Tiên, tranh làng Sinh, lễ hội Cầu ngư, vật võ làng Sinh... Trong đó, hệ đầm phá Tam Giang – Cầu Hai được xem là điểm du lịch sinh thái nòng cốt.

Hệ đầm phá Tam Giang - Cầu Hai:

Hệ đầm phá Tam Giang – Cầu Hai là tổng thể đầm phá rộng lớn trải dài đến 68 km (với diện tích 22.000 ha) trên địa bàn các huyện Phong Điền, Quảng Điền, Hương Trà, Phú Vang và Phú Lộc. Bao gồm phá Tam giang, đầm Sam, đầm Hà Trung – Thủy Tú, đầm Cầu Hai. Nơi đây được đánh giá là vùng đất ngập mặn lớn nhất khu vực Đông Nam Á với hệ sinh thái phong phú, đa dạng. Nguồn tài nguyên về giեն sinh học, các loài động thực vật phong phú và cảnh quan thiên nhiên khoáng đạt. Hệ đầm phá Tam Giang ẩn chứa tiềm năng du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, văn hóa đặc sắc.

Khai thác lợi thế đó, trong những năm gần đây, đầm Chuồn (thuộc phá Tam Giang) nằm trên địa bàn xã Phú An, huyện Phú Vang đã được khai thác để phát triển các dịch vụ du lịch và bước đầu cũng đã đem lại những thành công nhất định.

Biển Thuận An

Nằm cách thành phố Huế 15 km về phía Đông, biển Thuận An từ lâu đã được đánh giá là một địa điểm du lịch khá lý tưởng với nước biển xanh ngắt, bờ cát trắng trải dài và còn giữ trong mình nhiều nét hoang sơ. Nhận thấy được tiềm năng của biển Thuận An, một số nhà đầu tư đã tiến hành xây dựng và đưa vào khai thác các khu resort như: Ana Mandara resort (Thị trấn Thuận An), Tam Giang Resort and Spa (Thị trấn Thuận An), Mỹ An Spa resort (Phú Dương),... Để tạo điều kiện đưa Thuận An trở thành điểm đến lý tưởng của du khách, thời gian vừa qua, chính quyền địa phương đã triển khai một số hoạt động để nâng cấp, cải thiện tình hình kinh doanh, khai thác dịch vụ du lịch ở đây.

Khu du lịch suối khoáng nóng Mỹ An

Nguồn nước khoáng nóng Mỹ An (thuộc xã Phú Dương) được phát hiện từ năm 1979. Với thành phần hóa học của nước khoáng ở đây có chất Clorua Bicacbonat Natri, độ khoáng hoá 1,7-3,66g/l, nhiệt độ 43-54°C có khả năng chữa bệnh về tim mạch, khớp và ngoài da. Cho đến nay, một khu du lịch nghỉ dưỡng ngâm tắm nước nóng kết hợp với chữa bệnh đã được xây dựng và khai thác ở đây.

Tháp Chămpa

Tháp Chămpa (thuộc xã Phú Diên) được phát hiện và khai quật từ tháng 9 năm 2001, được công nhận là di tích lịch sử cấp quốc gia vào tháng 12 năm 2001. Là một di tích lịch sử, văn hóa độc đáo, tạo thêm điểm nhấn, và là địa chỉ quan trọng gắn liền với việc phát triển du lịch sinh thái của huyện Phú Vang.

Phát triển du lịch sinh thái gắn với những điểm đến đầy tiềm năng kể trên là một lựa chọn, một hướng đi mới cho Phú Vang trong quá trình thực hiện chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng hiện đại mà kế hoạch nhiệm vụ phát triển kinh tế xã hội huyện Phú Vang từ năm 2016 đến năm 2020 đã đề ra. Với nhiệm vụ đến năm 2020, hơn 35.780 lượt khách đến với Phú Vang, tổng doanh thu xã hội từ du lịch đạt trên 9 tỷ đồng.

Giải pháp để phát triển du lịch sinh thái ở huyện Phú Vang

Để thực hiện tốt mục tiêu trên, đòi hỏi phải có những giải pháp đồng bộ để thúc đẩy sự phát triển của ngành du lịch nói chung và du lịch sinh thái huyện Phú Vang nói riêng. Cụ thể:

Thứ nhất, cần tăng cường việc giáo dục và nâng cao hiểu biết của du khách về môi trường tự nhiên, tạo ý thức tham gia vào nỗ lực bảo tồn. Trong đó, cần nâng cao ý thức, trách nhiệm, thay đổi hành động của du khách, cộng đồng địa phương

và đơn vị kinh doanh du lịch đối với tài nguyên thiên nhiên. Đây được coi là giải pháp hàng đầu, bởi lẽ bảo vệ môi trường, duy trì hệ sinh thái chính là yêu cầu sống còn đối với loại hình du lịch sinh thái. Một khi môi trường bị ô nhiễm, hệ sinh thái bị phá hủy thì cũng đồng nghĩa với sự biến mất của du lịch sinh thái. Sức hút của cảnh quan thiên nhiên không còn nữa.

Thứ hai, cần phải đặc biệt lưu ý đến việc bảo vệ và phát huy bản sắc văn hóa địa phương, đảm bảo sự hài hòa giữa phát triển và bảo tồn. Vì bản sắc văn hóa của cộng đồng địa phương chính là một bộ phận gắn liền với cảnh quan thiên nhiên. Trong quá trình phát triển du lịch sinh thái sẽ rất dễ xảy ra tình trạng thẩm thấu và giao thoa văn hóa, thương mại hóa các giá trị truyền thống để thu hút khách du lịch.

Thứ ba, cần phải đảm bảo sự tham gia của cộng đồng địa phương vào các hoạt động du lịch sinh thái. Bởi lẽ chủ nhân thật sự của các nguồn tài nguyên thiên nhiên chính là người dân địa phương. Chính vì vậy, họ có quyền tham gia và hưởng lợi từ các hoạt động du lịch sinh thái tại địa phương đem lại.

Thứ tư, cần thực hiện tốt việc quy hoạch và thực hiện đúng quy hoạch vùng đầm phá dùng để bảo tồn sự đa dạng sinh học, duy trì sự cân bằng của hệ sinh thái và quy hoạch vùng đầm phá dùng để phát triển du lịch.

Thứ năm, cần đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng cho du lịch sinh thái, phát triển các dịch vụ lưu trú, nghỉ dưỡng...

Tóm lại, có thể khẳng định, phát huy vai trò của các tiềm năng sẵn có, tin tưởng rằng trong tương lai không xa Phú Vang sẽ trở thành một địa điểm du lịch sinh thái hấp dẫn, một điểm đến lý tưởng trong lòng du khách và là cơ sở để phát triển du lịch, phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương./.